

інформаційну навантажувальність // Психологічний журнал. – 1984. – Т. 5, № 1. – С. 55-61.

20. Станкус А.И., Соколов Е.Н. Вариабельність серцевого ритму при інформаційних навантажувальностях // Физиология человека. – 1984. – Т. 10, № 5. – С. 852-857.

21. Fahrenberg J., Wientjes C.J.E. Recording methods in applied environments. In: R.W. Bachs, W. Boucsein (Eds.) Engineering Psychology: Issues and Applications. London: Lawrence Erlbaum Associates, 2000, p. 111-136.

22. Farmer E., Brownson A. Review of Workload Measurement, Analysis and Interpretation Methods. CARE-Integra-TRS-130-02-WP2-1-0. – 2003. – 39 p.

23. Hancock P.A., Meshkati N., Robertson M.M. Physiological reflections of mental workload. Aviation, Space, and Environmental Medicine. – 1985. – V. 56, № 11. – P. 1110-1114.

24. Kramer A.F. Physiological metrics of mental workload: A review of recent progress. In: D.L. Damos (Ed.) Multiple-Task performance. London: Taylor and Francis. – 1991. – P. 279-328.

25. Jorna P.G.A.M. Heart rate and workload variations in actual and simulated flight. Ergonomics. – 1993. – V. 36, № 9. – P. 1043-1054.

26. Tattersall A.J., Hockey G.R. Level of operator control and changes in heart rate variability during simulated flight maintenance. Hum Factors. – 1995. – V. 37, № 4. – P. 682-698.

УДК 614.2:616.33/34:355.11

ЗАГАЛЬНА ПЕРВИННА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

В.І. Кучер

Українська військово-медична академія

Резюме. У статті подано аналіз матеріалів десятирічної звітності медичної служби частин, щодо щорічної загальної первинної захворюваності військовослужбовців Збройних сил України. Запропоновані напрямки покращання медичного забезпечення військовослужбовців.

Ключові слова: загальна первинна захворюваність, військовослужбовці Збройні сили України.

Вступ. На даний час у керівному складі медичної служби Збройних сил України (ЗСУ) точиться дискусія по організації медичного забезпечення особового складу [3].

Організація медичного забезпечення особового складу з метою підтримання боєздатності частин і підрозділів є, за поглядами американського

командування, одним з найважливіших завдань тилового забезпечення військ.

Медичне забезпечення об'єднаних збройних сил НАТО здійснюється з метою збереження боєздатності особового складу та надання медичної допомоги пораненим і хворим і швидшого повернення їх до строю [2].

Мета: удосконалення медичного забезпечення особового складу, відновлення і зміцнення здоров'я військовослужбовців, підтримання боєготовності і боєздатності частин і підрозділів Збройних сил України.

Матеріали і методи: Досліджувались матеріали десятирічної звітності медичної служби військових частин, щодо щорічної загальної первинної захворюваності військовослужбовців Збройних сил України. Використовувалися загальноприйняті методи статистичного обчислення.

Результати дослідження та їх обговорення: При проведенні дослідження матеріалів десятирічної звітності медичної служби військових частин ЗСУ, щодо щорічної загальної первинної захворюваності військовослужбовців Збройних сил України за 2004 – 2013 роки нами були отримані наступні результати.

Загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ строкової служби мала незначне зниження у 2005 ($1154,8 \pm 12,1\%$) році з поступовим підвищенням загальної первинної захворюваності до 2009 ($1748,9 \pm 20,03\%$) року, із наступним спадом у 2010 ($1381,8 \pm 12,5\%$) році і зростанням у 2011 ($1668 \pm 17,1\%$) році та значним підйомом до $2753,1 \pm 24,6\%$ у 2012 року і наступним незначним зниженням до $2662,3 \pm 44,3\%$ у 2013 році.

Найбільш високою загальною первинною захворюваністю військовослужбовців ЗСУ строкової служби виявилась у 2012 році і склала $2753,1 \pm 24,6\%$, а найнижчою – у 2005 році - $1154,8 \pm 12,1\%$, так що, практично, починаючи з 2005 року по 2012 рік йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ строкової служби із зниженням її у 2010 році. При цьому за період спостереження з 2004 ($1289,8 \pm 13,5\%$) року по 2013 ($2662,3 \pm 44,3\%$) рік загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ строкової служби виросла більше ніж у 2 рази. Різниця між 2004 роком ($1289,8 \pm 13,5\%$) і 2013 роком ($2662,3 \pm 44,3\%$) у загальній первинній захворюваності військовослужбовців ЗСУ строкової служби дорівнювала $1372,5 \pm 38,9\%$, t критерій Ст'юдента становить 11,51, а $p < 0,05$. Тобто, відбулося достовірне зростання загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ строкової служби, що підтверджує лінія тренда ($R_I = 0,6758$).

Загальна первинна захворюваність офіцерів ЗСУ мала значні перепади по рокам, маючи тенденцію до підвищення. Спостерігалось поступове зростання загальної первинної захворюваності офіцерів ЗСУ до 2007 ($1629,5 \pm 32,5\%$) року із наступним спадом у 2008 ($1241,7 \pm 23,2\%$) році і

підйомом у 2009 (1555,9±32,7‰) році, зниженням у 2010 (1288,3±23,02‰) році і підвищенням загальної первинної захворюваності офіцерів ЗСУ у 2011 (1687,8±33,8‰) та 2012 (1896,2±36,3‰) роках і наступним значним зниженням у 2013 (981,3±35,1‰) році.

Найбільш високою загальною первинною захворюваністю виявилась у 2012 році і склала 1896,2±36,3‰. У 2013 році вона була найнижчою і складала лише 981,3±35,1‰. Практично, починаючи з 2004 року по 2012 рік, йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності офіцерів ЗСУ із зниженням її у 2008 і 2010 роках. При цьому загальна первинна захворюваність офіцерів ЗСУ виросла більше ніж в 1,7 рази за 9 років спостереження і тільки у 2013 році відбувся значний спад до 981,3‰. Різниця між 2004 роком (1092,4±23,4‰) і 2013 роком (981,3±35,1‰) у загальній первинній захворюваності офіцерів ЗСУ дорівнювала 111,1±5,95‰, t критерій Ст'юдента становив 2,59, а $p < 0,05$. Тобто, відбулося достовірне зростання загальної первинної захворюваності офіцерів ЗСУ, на що вказує лінія тренда ($RI = 0,1348$).

Загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ за контрактом мала ознаки, як першої так і другої групи військовослужбовців ЗСУ із зниженням у 2005 (711,9±21,1‰) році, з поступовим підвищенням загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом з 711,9±21,1‰ у 2005 році до 1135,5±27,7‰ у 2007 році, із наступним спадом у 2008 (1032,0±18,6‰) році і підйомом у 2009 (1129,7±25,9‰) році, зниженням у 2010 році і підвищенням загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом у 2011 (1293,6±26,6‰) році, поступовим зниженням у 2012 (1265,8±27,6‰) році і подальшим значним спадом до 991,1±20,6‰ у 2013 році.

Найбільш високою первинною захворюваністю військовослужбовців ЗСУ за контрактом виявилась у 2011 році і склала 1293,6±26,6‰. У 2005 році вона була найнижчою і становила лише 711,9±21,1‰, так що, практично, починаючи з 2005 року по 2011 рік, йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом із зниженням її у 2008 і 2010 роках. При цьому загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ за контрактом виросла більше ніж в 1,8 рази за 7 років спостереження. У 2012 року відбулося незначне зниження загальної первинної захворюваності, і тільки у 2013 році відбувся значний спад загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом до 991,1±20,6‰, в той час як на початку дослідження у 2004 році вона становила 835,2±25,9‰.

Різниця між 2004 роком (835,2±25,9‰) і 2013 роком (991,1±20,6‰) у загальній первинній захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом дорівнювала 155,9±9,8‰, t критерій Ст'юдента становить 5,25, а $p < 0,05$. Тобто, відбулося

достовірне зростання загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом, про що говорить лінія тренда ($RI = 0,496$).

Загальна первинна захворюваність усіх військовослужбовців ЗСУ зберегла ознаки усіх трьох груп військовослужбовців ЗСУ, із незначним зниженням у 2005 ($999,8 \pm 5,5\%$) році, з поступовим підвищенням загальної первинної захворюваності з 2005 року до 2007 ($1403,7 \pm 8,3\%$) року із наступним спадом у 2008 ($1323,0 \pm 5,8\%$) році і підйомом у 2009 ($1478,2 \pm 8,3\%$) році, зниженням у 2010 ($1237,4 \pm 5,5\%$) році і підвищенням загальної первинної захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ у 2011 ($1549,8 \pm 7,9\%$) та 2012 ($1971,7 \pm 9,4\%$) роках та подальшим значним спадом ($1544,9 \pm 11,3\%$) у 2013 році.

Найбільш високою загальна первинна захворюваність усіх військовослужбовців ЗСУ виявилась у 2012 році і склала $1971,7 \pm 9,39\%$. У 2005 році вона була найнижчою і становила лише $999,8 \pm 5,5\%$, так що, практично, починаючи з 2005 року по 2012 рік йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ із зниженням її у 2008 і 2010 роках. При цьому загальна первинна захворюваність усіх військовослужбовців ЗСУ виросла майже у 2 рази за 8 років спостереження. У 2013 року відбувся спад загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ до $1544,9 \pm 11,3\%$. На початку спостереження у 2004 році вона становила лише $1072,5 \pm 2,4\%$, тобто виросла більше ніж у 1,4 рази. Різниця між 2004 роком ($1072,5 \pm 6,2\%$) і 2013 роком ($1544,9 \pm 11,3\%$) у загальній первинній захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ дорівнювала $472,4 \pm 16,97\%$, т критерій Ст'юдента становив 36,65, а $p < 0,05$. Тобто, відбулося достовірне зростання загальної первинної захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ, на що вказує лінія тренда ($RI = 0,6673$).

За період спостереження 64,82% осіб, від всіх первинних звернень військовослужбовців в медичний пункт військової частини, направлялось у госпіталь, 34,18% їх поступили в лазарет медичного пункту частини, з них 12,41% переводилося у госпіталь в зв'язку з погіршенням стану здоров'я, що складає 36,18% від тих хворих, що лікувалися у лазареті медичного пункту частини. Тобто в медпункті військової частини залишалось на лікування лише третина хворих військовослужбовців, з них ще більше третини переводиться у госпіталь в зв'язку з погіршенням стану здоров'я. Всього ж починало і закінчувало лікування в медпункті військової частини 21,89% хворих військовослужбовців, тобто кожний п'ятий хворий, а 4/5 хворих військовослужбовців закінчувало своє лікування у госпітальній ланці.

Висновки

1. Не зважаючи на коливання по рокам, загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ як в цілому, так і кожної групи зокрема, за період спостереження, мала тенденцію до поступового

підвищення, із значним підйомом захворюваності в 2012 чи 2011 роках і значним спадом у 2013 році.

2. За період спостереження, з 2004 (1289,8‰) року по 2013 (2662,3‰) рік, загальна первинна захворюваність військовослужбовців ЗСУ строкової служби виросла більше ніж у 2 рази. Відбулося достовірне ($p < 0,05$) зростання загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ строкової служби, що підтверджує лінія тренда ($RI = 0,6758$).

3. З 2004 року по 2012 рік йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності офіцерів ЗСУ. Відбулося достовірне ($p < 0,05$) зростання загальної захворюваності офіцерів ЗСУ за час дослідження, на що вказує лінія тренда ($RI = 0,1348$).

4. З 2005 року по 2011 рік йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом. Відбулося достовірне ($p < 0,05$) зростання загальної первинної захворюваності військовослужбовців ЗСУ за контрактом, про що говорить лінія тренда ($RI = 0,496$).

5. З 2005 року по 2012 рік йшов поступовий ріст загальної первинної захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ. Відбулося достовірне ($p < 0,05$) зростання загальної первинної захворюваності усіх військовослужбовців ЗСУ, що підтверджує лінія тренда ($RI = 0,6673$).

Література

1. Річні звіти медичної служби частин.
2. Шалякін А. Система медичного забезпечення ОЗС НАТО // <http://medscape.ru/topic/6161-организация-медицинского-обеспечения-в-иностр>.
3. Шекера О.Г. Стратегічний курс медичного забезпечення збройних сил країн НАТО // <http://nato.pu.if.ua/journal/2009/2009-38.pdf>.

Резюме. *В статтє представлен анализ материалов десятилетней отчетности медицинской службы воинских частей, по ежегодной общей первичной заболеваемости военнослужащих Вооруженных сил Украины. Предложены направления улучшения медицинского обеспечения военнослужащих.*

Ключевые слова: *общая первичная заболеваемость, военнослужащие Вооруженных сил Украины.*

Summary. *The article presents an analysis of the data a decade of reporting medical service of military units on an annual general primary disease of the Ukrainian Armed Forces servicemen. Directions of improving of the medical support servicemen.*

Keywords: *total primary morbidity, military Armed Forces of Ukraine.*